

Joan Pere Viladecans (Barcelona, 1948) exposa fins a final de juliol els seus darrers treballs a la sala Joan Gaspar de Barcelona. L'art de la síntesi, de la condensació; la raó, la passió, la forma i els colors es donen cita en les seues teles.

Pensar amb la sang

"He procurat cada dia partir de zero, amb la intenció d'abocar-me quotidianament a l'abisme". Aquest és l'inici conversacional i la voluntat d'un artista que practica, des de fa vora tres dècades, l'exercici de la renovació constant. Joan Pere Viladecans comença el dia amb l'esperança d'aproximar-s'hi sense capir l'obsessió que l'acompanya: "dir el màxim amb el mínim d'elements". Una missió autoimposada, que és alhora essència i existència de la

ta essència intuïda. Viladecans reviu la profunditat rimbaldiana i la correspondència de Baudelaire queda desenterrada en una plàstica que configura per ella mateixa un marasme de signes no verbals. Cada tela esdevé aleshores una composició significativa; representa el vèrtex d'una triangulació molt geogràfica de sistemes lingüístics en què la confluència harmònica d'aquests sistemes de signes reproduïx plàsticament els missatges interns del pintor.

ral i alhora mostrar aquesta relació conflictiva amb l'home", així ho resumeix Viladecans. Igualment, la varietat cromàtica en les combinacions més estridents deixa sentir la contraposició violenta, "gairebé fosforescent", entre el cosmopolitisme i el món rural. Una relació que posa també al límit de les seues possibilitats un llenguatge que ara s'esquerda com a mostra i expressió d'aquesta realitat conflictiva.

Inclassificable. Un llenguatge que sorprèn per la pròpia naturalesa híbrida, mixta, ambigua; que ultrapassa els academicismes i qualsevol dèria classificatòria. En els seus inicis públics, allà cap al 69, Viladecans i la seua plàstica foren objecte de travesses poc més que futbolístiques. La crítica els va nomenar peça clau del trencaclosques de l'art contemporani: el pont entre una avantguarda històrica i els focs renovadors de finals del franquisme. Però Viladecans com a autodidacte, ha sabut llegir la història de l'art amb lents pròpies sense el vampirisme que caracteritza els artistes novells ni l'estoica resignació a les categoritzacions cardenalícies de la crítica. "Altamira, Taüll, Ribera, Zurbarán, Goya, Magritte, Miró, Rauschenberg, Beuys, l'art pobre i l'art conceptual han marcat les meves preferències." Més aviat, les influències li arriben per la lectura i no pel contacte directe amb la pintura. S'entén: fill de classe treballadora barcelonina, com a màxim accedia als concerts populars al Palau de la Música quan les petites obligacions remunerades li ho permetien;

Cada tela representa aleshores el vèrtex d'una triangulació molt geogràfica de sistemes lingüístics.

seua obra; fons i forma. Una missió d'altra banda no acomplerta, perquè caldria preguntar-se si posseeix solució definitiva. O es tracta d'una d'aquelles persecucions d'artista, entre la impossibilitat i la utopia. "Dir el màxim amb el mínim d'elements" o el que és el mateix, l'art de la síntesi, de la condensació o, poèticament, de la sinestèsia. El final, si és que en té, es desdibuixaria en els esforços de cabrioles retòriques, d'insòlites proves de combinatòria a la recerca d'una quin-

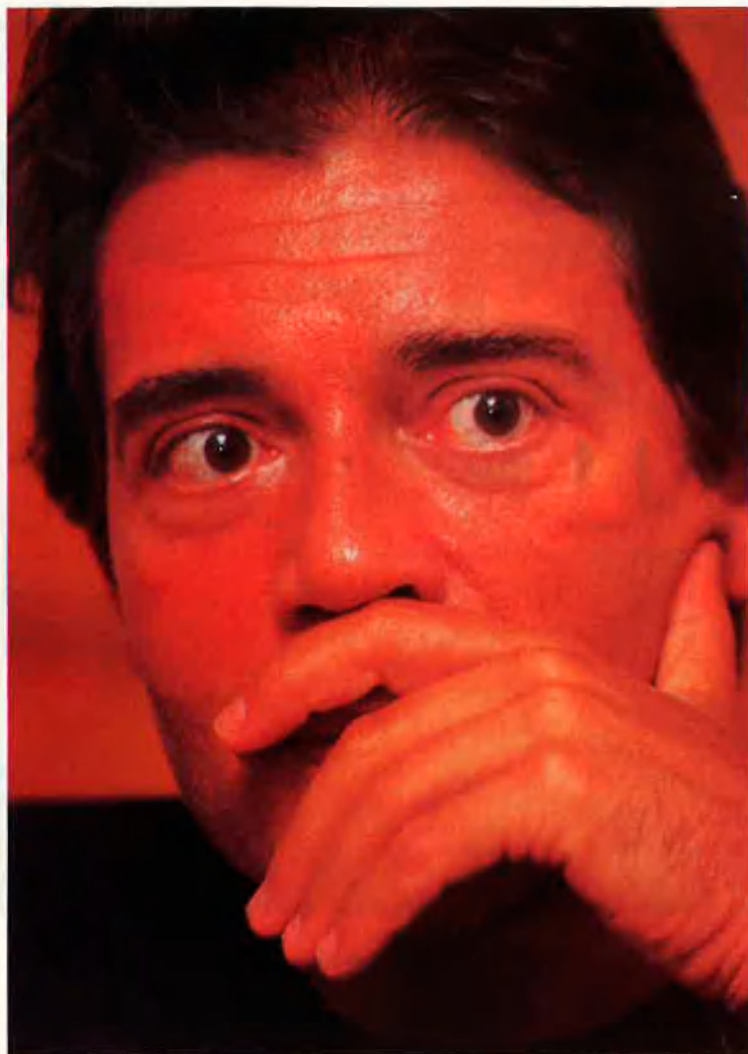
I els treballs que ara es presenten a la Sala Joan Gaspar reflexionen, entre d'altres, al voltant de la noció de conflicte. Conflicte en la relació home-natura, conflicte en la relació home-home..., i els seus fruits. Conflicte com a oposició, agressivitat, destrucció. Una sèrie de nou quadres on es mostren totes les vessants d'una relació difícil on es reflecteix, amb tot el patetisme, una expressió vençuda, letal de la natura. Animals fossilitzats, carbonitzats... "fossilitzar l'instant natu-

ARXIU

RICARD CUGAT

A l'esquerra, 'Mururoa' (1995), una obra de grans dimensions per a evocar la desgràcia a l'atol·ló. A la dreta, Joan Pere Viladecans.

i una editorial. Tot i això, els múltiples oficis no li esborraven "la vocació secreta de ser pintor".

El 1969, una primera exposició de dibuixos i pintures a la sala Gaspar de Barcelona encetava una trajectòria pública cap a un reconeixement social encara per gestar. Una situació transitòria que el separava de l'anonimat social i l'obligava a acceptar una individualitat amb noms i cognoms. "D'una banda la culpabilitat de l'artista li crea un cert desassossec perquè accepta la singularitat en un món en què la majoria viu d'allò que no li agrada; d'altra, resulta difícil l'homologació social de l'artista i l'intel·lectual."

Probablement, Joan Pere Viladecans ha hagut de patir, menys que d'altres, la prova de foc de l'acceptació social. Ràpidament

se'l veié com algú que, més que no pas viure'n, creava modernitat. Una obra autèntica aparentment reflexiva i calculada s'albirava ja des dels primers temps com una expressió pròpia, rica i potencialment fecunda. Un protollenguatge que hauria de passar per la signatura d'objectes i la febre conceptual abans de madurar com el que és: una articulació lingüística digna del més feixuc estudi semiològic. El seu art, per això mateix, adopta, en part, actituds jeroglífiques pròximes a equacions científiques. No sols pel joc i l'esforç que representa expressar o reinterpretar una realitat -tangible o íntima-, sinó també pel caràcter previsible i articuladori d'aquests signes. La presència de constants, de significants més o menys icònics que remetent a significats adjudicats de

perquè als catorze anys, i més jove encara, havia treballat d'ordinari en una agència de publicitat, dues companyies d'assegurances

'Nit transfigurada' (1995). Formes geomètriques, d'altres més sinuoses, tot cap en l'obra de Viladecans.

partida fa que les teles de Viladecans es desxifren, en aparença, de manera matemàtica –amb tot el que la matemàtica conté de llenguatge–. Des d'aquesta perspectiva, la raó, el càlcul, la intel·lectualitat etiquetarien un art que va més enllà del debat reflexiu i de les interpretacions fundades de la realitat. Ja ho va fer la crítica en els primers temps, però Viladecans no es deixà atrapar per unes

"Sempre hi ha hagut una dualitat que m'ha acompanyat, entre la passió i la raó; entre referències a la realitat i d'altres més vagues."

lectures simplistes a la recerca del pa de cada dia. No va veure, aquesta crítica –o no li convenia–, la dimensió poètica, profundament i romànticament poètica en què Joan Pere Viladecans sent formes i colors, processa, tracta, "metabolitza" com diu ell mateix, les sensacions donades. Una plasticitat inherent, un visualisme que el pas dels anys li ha anat refermant: "avui la idea d'una obra

m'arriba fins i tot amb les dimensions i els materials amb què ho faré". Això que alguns anomenen intuïció aporta a l'artista la solució embrionària que haurà de resoldre amb la maduració de la idea. I els llenguatges que componen aquells jeroglífics més freds i calculats que la crítica va elevar a esferes d'adoració, es conjuminen amb d'altres més subtils i passionals. L'irracional d'una taca de pintura, la pulsio d'un traç o la densitat emotiva –commove-dora fins i tot– dels materials aboquen l'obra a l'abisme de la poesia plàstica, en fons i forma. I és aquest vessant el que aporta la dosi de vida, l'inabastable de la Natura –amb majúscula– davant d'una dimensió humana, culturalment perfecta, conreada i acotada: la raó. L'ésser humà reapareix, doncs, amb tota la seua magnitud i profunditat, en l'alquímia màgica que produeix la sinestèsia. Una amalgama concreta entre espectre cromàtic, llenguatges establerts i ordre caòtic reflecteix a

ARXIU

cepte algunes veritats –segons diuen– inamovibles, la idea o la reflexió, o les pulsions més internes conformen un calidoscopi en què les peces, segons com es mire, produeixen formes diferents. Si les obres de Viladecans no contenen una veritat absoluta és perquè ni ell ni els espectadors ni la realitat tampoc no en formen –en formem– part, d'aquesta veritat. “Plantejo idees però no les explico; obro interrogants però no els tanco. La missió de la pintura és llançar estímuls, idees, suggerir-ne d’altres, però no explicar ni afirmar. Faig un tipus d’obra oberta amb unes referències que procuro que siguin ambigües per tal que cadascú, a partir de la seva manera d’entendre, del seu bagatge cultural i de la seva sensibilitat faci una recomposició del que jo he suggerit.” Joan Pere Viladecans, lluny d’encasellaments i visions esbiaixades poc té de formulació axiomàtica i molt menys d’asserció implacable. *Cogito ergo sum*. Fins i tot, en el seu cas, caldria preguntar-s’ho.

A l'esquerra, 'Oceà quadrat' (1995). Viladecans combina la presència d'una màscara humana amb el patetisme de la natura.

la manera d'espill les pulsions, accions i reaccions de Viladecans enfront d'un fet, d'una idea; d'un estímul en definitiva. Més naturals els uns, els altres més geomètrics, els signes s'entremesclen amb una retòrica molt poètica per a recrear un conflicte intern; la distorsió essencial humana entre la raó i la passió. “Pensar amb la sang”, així sintetitza Viladecans la dualitat, base també del seu procediment mental per a la gestació de l'obra. I aquesta tensió queda plasmada en binomis de l'estil de color i forma, abstracció i figuració. “Sem-

pre hi ha hagut una dualitat que m'ha acompanyat entre la passió i la raó, entre les referències pròximes a la realitat palpable i d'altres més vagues; o entre la geometria i la cosa més inconcreta.” Per aquesta raó, les solucions plàstiques de Viladecans mai no imposen respostes definitives. L'ambigüitat resulta consubstancial a l'obra, de la mateixa manera que la vaguetat al llenguatge. Si aquest no deixa d'evolucionar, resultarà inacceptable i fruit d'un exercici d'intolerància avançada pretendre fixar-ne definitivament els límits. Igualment, ex-

Eliseu T. Climent

Coneixement i interès La filosofia en la crisi de la humanitat europea

J. Habermas
E. Husserl

Document de treball que permet l'estudi de l'obra dels autors amb l'ús de textos originals i explicatius, activitats i material complementari.

Universitat de València
"Educació, Materials de Filosofia", 12

El regne de Tentipotenti

Enric Lluç

Al nou alcalde de Senill li passà pel cap... Si li passà pel cap convertir el poble en regne independent, amb fronteres, bandera, llengua, himne i tota la pesca. Us imagineu el sambori?

Il·lustracions de Robert Amoraga

Edicions del Bullent
"Els llibres del gat en la lluna", 14

Reines i peons

Jordi Mata

Per què es consumeix l'Alois Berchtold en un manicomi sense saber-ne el motiu? Quines són les claus d'aquest misteri excitant?

Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, 1995

208 pàgs. 1.500 ptes.

Edicions Bromera
"L'eclectica", 40